

Asettamispäätös; Työllisyysrahaston roolia suhdannepolitiikan toteuttamisessa selvittävä työryhmä

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään tekemällään päätöksellä asettanut Työllisyysrahaston roolia suhdannepolitiikan toteuttamisessa selvittävän työryhmän.

Toimikausi

Työryhmän toimikausi on 20.11.2025–30.4.2026

Tausta

Hallitus on syksyn 2025 budjettiriihessä päättänyt tarkastella talouden suhdanteita tasaavia mekanismeja ja muun muassa Työllisyysrahaston roolia suhdannepolitiikan toteuttamisessa.

Työllisyysrahasto tekee sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan vuoden työttömyysvakuutusmaksusta ennakoarvion aina kunkin vuoden huhtikuun loppuun mennessä ja esityksen työttömyysvakuutusmaksujen suuruudesta aina kunkin vuoden elokuun loppuun mennessä. Työttömyysvakuutusmaksujen rahoituksesta annetun lain (jatkossa rahoituslaki) 2 §:n mukaan työnantajan ja palkansaajan suoritettavaksi säädetty työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että Työllisyysrahasto voi suoriutua sen vastattavana olevien työttömyysvakuutusmaksujen, muutosturvarahojen ja muutosturvakoulutusten rahoituksesta sekä lain 23, 23 a ja 24 §:ssä tarkoitetuista maksuosuuksien siirroista.

Edelleen rahoituslain 3 §:n mukaan Työllisyysrahastolla on maksuvalmiuden turvaamiseksi ja ennakoitavissa olevista kansantalouden suhdannevaihteluista johtuvien työttömyysvakuutusmaksujen muutosten tasaamiseksi rahaston varojen ja velkojen erotuksena muodostuva suhdannepuskuri, jonka varojen tai velkojen enimmäismäärää koskeva ennuste työttömyysvakuutusmaksuja määrättäessä voi olla enintään 6,0 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruinen.

Suhdannepuskurin enimmäismäärää koskevan sääntelyn estämättä, työttömyysvakuutusmaksut voidaan tasaisen maksukehityksen turvaamiseksi kaksi kertaa kolmen vuoden aikana määrätä siten, että puskurin varojen enimmäismäärä ennusteen mukaan ylittyy. Tällöin työttömyysvakuutusmaksuja ei kuitenkaan saa määrätä edeltävän vuoden maksuja korkeammiksi. Lisäksi puskurin velan enimmäismäärä voi kuitenkin olla 300 miljoonaa euroa suurempi kuin 6,0 prosenttiyksikön työttömyysastetta vastaavien menojen suuruus.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 8
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

02951 63415
+358 2951 63415

kirjaamo.stm@gov.fi
stm.fi

Työllisyysrahaston puskurin koostuu varojen ja velkojen erotuksesta. Esimerkiksi vuoden 2024 lopussa +1300 MEUR puskurin tarkempi koostumus oli seuraava: 1500MEUR tilivaroja ja sijoituksia, -600 MEUR lainoja, +400 MEUR työttömyysvakuutusmaksujen jaksotuksia ja alle 100MEUR muita käyttöpääoman eriä. Työttömyysvakuutusmaksujen jaksotukset ovat se määrä työttömyysvakuutusmaksuja, jotka edeltävältä neljännesvuodelta tullaan laskuttamaan. Ts. määrä on laskennallinen erä ja siihen liittyvät rahat tulevat rahaston käyttöön vasta, kun ne seuraavalla vuosineljänneksellä laskutetaan.

Nykyisen rahoituslain mukaisen suhdannepuskurin tarkoitus on turvata maksun vakautta talouden suhdannevaihtelusta huolimatta. Työttömyysvakuutusmaksua ei siis nykyisessä lainsäädännössä pidetä suhdannepolitiikan välineenä. Selvitys vero- ja maksutulojen sekä etuuksien rahoituksen jakautumisesta julkisen talouden eri sektoreiden kesken -työryhmä selvitti raportissaan (VM 2024) puskurin tilanteen kehitystä sekä maksujen muutosta ja niiden suhdetta suhdannetilanteeseen. Työryhmän keskeisten havaintojen mukaan suhdannepuskuri on harvoin ollut negatiivinen eli puskurissa on pääosan ajasta ollut varoja. Maksumuutokset taas ovat historiassa pääasiassa osuneet vastasyklisesti. Työryhmä ei selvittänyt, onko tämä seurausta suunnitelmallisemmasta toiminnasta, suhdannesykliin luonteesta, vai etuusmenojen vaikeasta ennustettavuudesta.

Toimeksianto

Selvitys valmistellaan virkатыönä sosiaali- ja terveysministeriön johdolla yhteistyössä valtiovarainministeriön kanssa. Työn aikana kuullaan EK:ta, KT:tä, Akavaa, SAK:ta ja STTK:ta sekä Työllisyysrahaston johtoa.

Selvityksessä:

1. kuvataan Työllisyysrahaston ja sen suhdannepuskurin rooli julkisen talouden ja suhdannepolitiikan toteuttamisen kannalta
2. tarkastellaan, miten saadut työttömyysvakuutusmaksun tulot ja toteutuneet menot ovat vastanneet rahaston maksuesityksissä ennakoimaa ja esitysten perusteita
3. selvitetään, millainen vaikutus erillisratkaisulla (valtion osuus lomautuksen perusteella maksettaviin ansiopäivärahoihin) on ollut rahaston taloudelliseen tilanteeseen ja maksun muodostumiseen
4. päivitetään *Selvitys vero- ja maksutulojen sekä etuuksien rahoituksen jakautumisesta julkisen talouden eri sektoreiden kesken* -työryhmän työssä syntynyt tilannekuva työttömyysvakuutusmaksujen, rahoitusmenojen ja Työllisyysrahaston suhdannepuskurin kehityksestä ml. tehtyjen lakimuutosten vaikutukset puskurin tasoon
5. tarkastellaan, miten likvidin rahan vaatimus sekä muut rahaston omat periaatteet, Finanssi- ja valvonnan kannanotot, ja muut vastaavat seikat vaikuttavat maksutason asettamiseen
6. tarkastellaan työttömyysvakuutusmaksua koskevan ennakkoarvion ja maksuesityksen tekemiseen liittyvää hallintoa ja hallinnollista työtä sekä sitä, miten ennakkoarvion ja maksuesityksen välinen aika suhteutuu valtion julkisen talouden suunnitelmasta päättämisen sekä talousarvioesityksen valmistelun prosesseihin
7. selvitetään, miten rahaston pörssitiedotusvelvollisuus vaikuttaa prosesseihin ja esimerkiksi tietopohjaan, joka sillä on käytettävissä
8. arvioidaan ja ehdotetaan keinoja, joilla nykyistä paremmin välttyttäisiin työttömyysvakuutusmaksun talouspoliittisesti epätarkoituksenmukaisilta myötäsyklisiltä muutoksilta ja joilla maksumuutokset tukisivat vastasyklisiä talouspolitiikkaa
9. selvitetään, millä edellytyksillä maksu voitaisiin vahvistaa asetuksella

Työryhmän jäsenet

Puheenjohtaja

Liisa Siika-aho, osastopäällikkö, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet

Vesa Rantahalvari, johtava asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Juho Ruskoaho, pääekonomisti, Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT

Tytti Naukkarinen, ekonomisti, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Seppo Nevalainen, ekonomisti, STTK ry

Eugen Koev, johdon neuvonantaja, Akava ry

Marjaana Maisonlahti, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Outi Luoma-aho, budjettineuvos, valtiovarainministeriö

Sihteerit

Emmi Ritola, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

Arttu Kahelin, erityisasiantuntija, valtiovarainministeriö

Antti Klemola, rahoitusekonomisti, Työllisyysrahasto

Työryhmän kokoonpano täyttää naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ssä asetetut vaatimukset.

Työn aikana voidaan kuulla myös muita asiantuntijoita.

Hankkeen jäsenten nimi- ja organisaatitiedot sekä rooli ja toimikausi hankkeessa julkaistaan valtio-neuvoston hankesivuilla hankkeen toimikauden ajaksi.

Kustannukset

Työryhmän tulee työskennellä virka-aikana ilman erillistä korvausta. Työryhmän työskentelystä aiheutuvat tavanomaiset kustannukset maksetaan sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenomomentilta 33.01.01.

Sosiaaliturvaministeri

Sanni Grahn-Laasonen

Suunnittelija

Susanna Polvi

Jakelu	Asettamispäätöksessä mainitut
Tiedoksi	STM Kansliapäällikkö STM Sosiaaliturva- ja vakuutusosasto Elinkeinoelämän keskusliitto EK Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK STTK Akava Työllisyysrahasto VM Valtiovarainministeriö

VN/30679/2025-STM-6

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: